

GESTIÓ DELS RESIDUS PLÀSTICS AGRÍCOLES

TAULA SECTORIAL DE L'HORTA
25 de novembre de 2020

Pilar Chiva
Àrea Economia Circular
Agència de Residus de Catalunya

GESTIÓ DELS RESIDUS PLÀSTICS D'HIVERNACLE A CATALUNYA

- 2002: Conveni de col·laboració entre l'ARC, l'ajuntament de Vilassar de Mar, la Mancomunitat de l'Alt Maresme per a la gestió de residus sòlids urbans i el medi ambient i la Cooperativa agrària Santboiana SCCL, per implantar un sistema de gestió dels plàstics generats per activitats d'agricultura intensiva i impulsar el seu reciclatge i valorització.
- Establiment de 2 centres per a la recollida d'aquests residus (Maresme i Baix Llobregat) i la subvenció de premses per a l'embalat dels plàstics d'hivernacle.

Recollida de plàstics de coberta d'hivernacles

Una vegada acabada la seva vida útil, els plàstics emprats en les cobertes d'hivernacles es converteixen en residus i cal tractar-los com a tal

5 On es pot portar el plàstic de coberta d'hivernacles?
S'han habilitat punts de recollida en l'agribotiga poden dur les cobertes d'hivernacles de plàstic en un volumari més detalladament.

6 **Els plàstics d'hivernacles tenen el seu lloc**

1 Per què cal recollir aquests residus emprats en les cobertes d'hivernacles?
Perquè aquest plàstic es recicla i torna a ser material útil per fabricar productes. D'aquesta manera, millorarem la gestió mediambiental de les explotacions agrícoles.

2 Quina solució s'ofereix?
La seva recollida selectiva i el premsatge en bales, per facilitar el seu transport posterior a la planta de reciclatge.

3 Quins tipus de plàstics es recullen?
Els plàstics emprats com a cobertes d'hivernacles i tanals ignífocs de baixa densitat transparent.

4 En quines condicions s'ha de portar?
No hi ha d'haver barrejat materials estranys com ara fustes, carnes, ferros, cartons, pedres, restes vegetals, etc.
El contingut de terres no pot ser superior al 5% en pes.
Cal seguir les instruccions donades en cada punt de recollida.

MANCOMUNITAT DE VILASSAR DE MAR
C/ Vilassar de Mar, 10
08850 Vilassar de Mar (Barcelona)
Tel: 93 27 27 27
www.vilassar.cat

COOPERATIVA AGRÀRIA SANTBOIANA SCCL
C/ Santboiana, 10
08850 Vilassar de Mar (Barcelona)
Tel: 93 27 27 27
www.sccl.cat

Centre per al reciclatge

Centre de recollida

Planta de reciclatge

Agència de Residus de Catalunya

Diferents Consells Comarcals han engegat **iniciatives locals** per a la recollida dels residus plàstics agrícoles d'ensitjar provinents d'explotacions ramaderes i assegurar-ne una correcta gestió, habitualment amb recollides anuals o semestrals calendaritzades.

Comarca	Cost	Tipus residu	Quantitats
Lluçanès	20euros/explotació	film agrícola sacs de plàstic i paper cordills sacs de ràfia reixes	36 tones de 49 explotacions (any 2018)
Pallars Sobirà	-Sac petit (0,72m3): 5 euros en explotació, 2,5 euros en deixalleria; -Sac gran (1,5m3): 10 euros en explotació, 6 euros a deixalleria	malles i cordes d'embalar plàstic i film adherent per ensitjar	Sense dades informades
Alta Ribagorça	En funció del volum generat	Plàstics agrícoles (sense especificar)	15-20 tones anuals de 30 explotacions (des de 2012)
Berguedà	-30,48 euros en explotació (recollida mínima 5 big bags) -14,63 euros en planta del gestor autoritzat	Plàstics agrícoles (sense especificar)	Inici 2020

Al 2018, la Xina imposa **restriccions a la importació de residus plàstics**:

- La conseqüència és un mercat excedentari de residus plàstics.
- Els residus plàstics agrícoles competeixen en desavantatge pel nivell d'impropis que contenen (terra, matèria orgànica...) i la seva exposició a condicions ambientals.
- Els gestors de valorització de residus plàstics es centren en altres fraccions plàstiques de major valor.
- Augmenta el cost de la gestió.

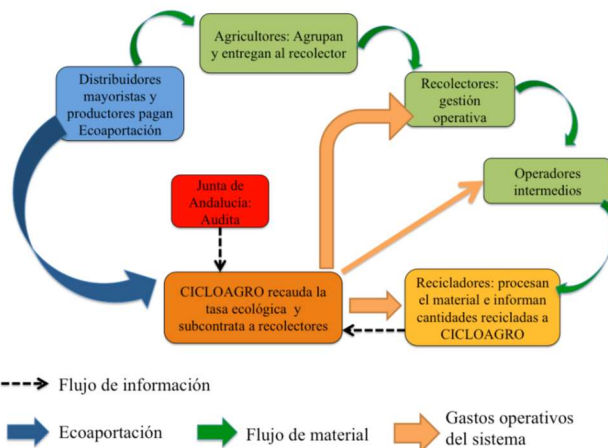
**LA CORRECTA GESTIÓ I VALORITZACIÓ DELS RESIDUS
PLÀSTICS AGRÍCOLES ES VEU COMPROMESA**

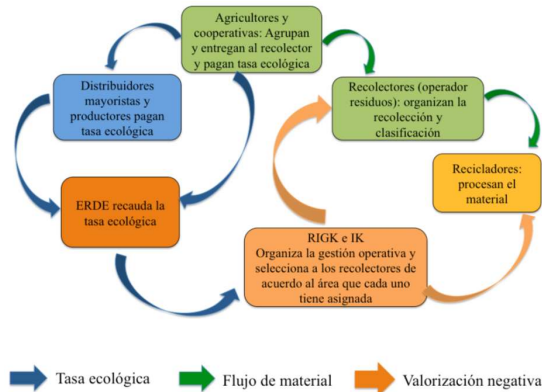
Foto: Tori Sue Turner (Black Elk ONG). Sant Iscle de Vallalta.

- Una de les eines que es planteja per millorar i assegurar la gestió correcta dels plàstics és l'aplicació de **sistemes de responsabilitat ampliada del productor**, és a dir, la creació d'un marc legal en virtut del qual els productors de productes que amb el seu ús es converteixen en residus i en aplicació del principi de "qui contamina paga", queden involucrats en la prevenció i en l'organització de la gestió d'aquests residus.
- Tot i que en general no existeixen marcs legals pel flux específic dels residus plàstics agrícoles (tret dels envasos), diversos **programes voluntaris** s'han anat desenvolupant a Europa.
- En general, aquests programes han **posat en contacte tota la cadena de valor** (agricultors, ramaders, cooperatives i associacions, distribuïdors i fabricants, gestors de residus, administracions), han establert diferents mecanismes de finançament, sistemes de recollida i gestió, delimitat les tipologies de plàstic objecte dels acords, i han ofert campanyes de formació en bones pràctiques i sensibilització als agricultors.

- **CICLOAGRO (Andalusia):** Sistema de Responsabilitat ampliada del productor (SRAP) per a garantir la correcta gestió dels films de plàstic agrícoles a Andalusia i promoure sistemes de valorització d'aquests residus mitjançant el reciclat o la recuperació d'energia (en funcionament fins 2018).

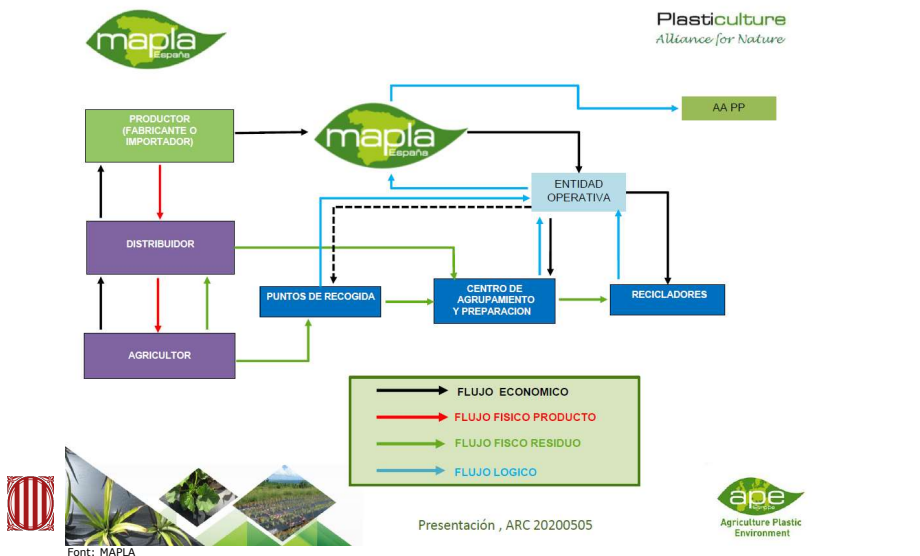
- **RIGK (Alemanya):** Organització alemanya encarregada de gestionar la recollida i valorització dels plàstics agrícoles en base a programes voluntaris: PAMIRA (envasos agroquímics), FOLIO (malles) NETTY (fils/cordes) i ERDE, programa encarregat dels plàstics agrícoles tipus film.

- **PROGRAMA IFFPG-IRELAND:** El Programa irlandès està recolzat per un marc normatiu, pel que tota empresa que posi plàstics agrícoles al mercat irlandès ha d'estar adherida al sistema i contribuir-hi.
- **APE EUROPE-FRANCE:** El sistema francès té com a característica que tota l'aportació que fa l'agricultor al sistema es fa mitjançant una ecocontribució en el moment de l'adquisició del producte. Hi ha una aportació pública per a un programa d'investigació i desenvolupament de tecnologia per a reduir el nivell de brutícia d'aquests plàstics.
- **GREEN POINT NORWAY:** Els agricultors que utilitzen plàstics dels productors adherits voluntàriament al sistema poden certificar la correcta gestió dels seus residus, requisit per poder accedir a la certificació KLS (sistema noruec de qualitat agrícola).

- L'avantprojecte de Llei de residus i sòls contaminats estatal preveu el **desenvolupament reglamentari de la RAP pels plàstics agraris no envasos**, en un termini màxim de 5 anys des de l'entrada en vigència de la Llei.
- No obstant, el sector del plàstic agrari ha decidit engegar un **acord voluntari a nivell estatal** amb la creació l'any 2020 de l'organització sense ànim de lucre **MAPLA** (Medio ambiente, plásticos, agricultura):
  - Els productors associats representen a >85% del mercat estatal de plàstic agrícola
  - Disseny d'un model i efectuar la seva implantació progressiva per gestionar tots els residus plàstics agrícoles, arribant a la majoria de residus i tipologies en 5 anys
  - Involucrar en el sistema tota la cadena de valor, compartint la responsabilitat del seu correcte funcionament (Corresponsabilitat)

ESQUEMA INICIAL DE MODEL MAPLA

Actualment MAPLA es troba en **fase final de definició del model**:

- Ha contactat amb els agents de la cadena de valor (a nivell d'entitats agràries: ASAJA, UPA, COAG, UNIÓN DE UNIONES).
- Es plantegen dos escenaris de model de finançament:
  - **Ecocontribució** a la posada al mercat del producte (la gestió queda coberta d'entrada, però pot afavorir la venda de productors no associats).
  - **Mixte: ecocontribució + cost per recollida**. Requereix de major responsabilitat de l'agricultor per no caure en males pràctiques, però disminueix la diferència de preus amb productors no associats i pot motivar a un millor condicionament del residu per part de l'agricultor per disminuir el cost de recollida

- Es plantegen 3 escenaris de **sistemes de recollida** (compatibles entre si):
  - Servei de recollida directe en explotació per contenidor de 30m3
  - Recollida en ruta programada per petits agricultors
  - Establiment de punts de recollida al territori (deixalleries, cooperatives, distribuïdors, gestors...)
- Desenvolupament d'una **eina informàtica** per gestionar les sol·licituds de recollida i assegurar la traçabilitat i bon funcionament del sistema.
- Inici de les operacions del sistema està previst per **2021** a nivell estatal
- Inicialment es centrarà en **5 línies de producte**: hivernacle, microtunel, encoixinat, film d'ensitjat i film estirable.

- 2019: creació d'un **Grup de Treball de residus plàstics agrícoles** on participen l'ARC, el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació i el Gremi de Recuperació de Catalunya per cercar **solucions òptimes a la gestió** dels residus plàstics agrícoles i possibilitar la seva valorització enfront el dipòsit controlat:
  - Identificació dels productes plàstics usats a l'agricultura i la seva composició.
  - Quantificació de superfícies agrícoles i estimació de volum de residus plàstics
  - Identificació de gestors autoritzats interessats en la valorització d'aquest flux
- Comunicació oberta amb MAPLA per intercanvi de dades i coneixement del sector i de les pràctiques i problemàtiques actuals.

Moltes gràcies!

pchiva@gencat.cat